

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર - ૩
સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેક્ટીવ : ૨૦૧
ભારતમાં સાંપ્રત સામાજિક સમસ્યાઓ

હેતુઓ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સામાજિક સમસ્યાની વિભાવના અને એનાં સૈધ્ધાંતિક અભિગમોથી વાકેફ થાય. (૨) પ્રવર્તમાન ભારતીય સમાજની વિવિધ સામાજિક સમસ્યાઓથી પરિચિત થાય અને એનાં નિવારણમાં સક્રિય ભૂમિકા ભજવે.
----------------	--

ફળશ્રુતિ :	(૧) ભારતની વિવિધ સામાજિક સમસ્યાઓથી વિદ્યાર્થીઓ વાકેફ થશે. (૨) દેશના જવાબદાર નાગરિક તરીકે ભારતની વિવિધ સામાજિક સમસ્યાઓના નિવારણ માટે વિદ્યાર્થીઓ કટિબદ્ધ બનશે.
-------------------	--

યુનિટ-૧ : સામાજિક સમસ્યાની વિભાવના અને લક્ષણો.

- ૧.૧ સામાજિક સમસ્યાનો અર્થ અને લક્ષણો.
- ૧.૨ સામાજિક સમસ્યાના પ્રકારો.
- ૧.૩ સામાજિક સમસ્યાના અભ્યાસનું મહત્વ.

યુનિટ-૨ : સામાજિક સમસ્યા સંબંધિત ખ્યાલ.

- ૨.૧ સામાજિક ધોરણ-અનુરૂપતા (સામાજિક અનુમતિ) અર્થ-કારણો.
- ૨.૨ સામાજિક ધોરણભંગ (સામાજિક વિચલન) અર્થ-કારણો.
- ૨.૩ સામાજિક વિઘટન અર્થ-કારણો.
- ૨.૪ એનોમિ અર્થ-કારણો.

યુનિટ-૨ : સાંપ્રત સામાજિક સમસ્યા - ૧ (એચ.આઈ.વી./એઈડ્સ)

- ૩.૧ એઈડ્સનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- ૩.૨ એઈડ્સની સમસ્યાના કારણો.
- ૩.૩ એઈડ્સની સમસ્યાની અસરો.
- ૩.૪ એઈડ્સની અટકાયત અને નિયંત્રણ.

યુનિટ-૪ : સાંપ્રત સામાજિક સમસ્યા - ૨ (યુવાનોની સમસ્યાઓ)

- ૪.૧ યુવાજગત-અર્થ અને સ્વરૂપ
- ૪.૨ યુવાનોનું વસ્તી વિષયક પાસું (ભારત/ગુજરાતના સંદર્ભમાં)
- ૪.૩ યુવાનો અને શિક્ષિત બેકારી : સ્વરૂપ/અસરો/નિવારણ.
- ૪.૪ યુવાનો અને નશીલાદ્રવ્યો : સ્વરૂપ/અસરો/નિવારણ.

પ્રવૃત્તિઓ : સેમીનાર, ક્વીઝ, જૂથ ચર્ચા, પ્રોજેક્ટ વર્ક

- (૧) વર્તમાન પત્રોમાં આવતી વિવિધ સામાજિક સમસ્યાને લગતી માહિતી દ્વારા પ્રોજેક્ટ કાર્ય.
- (૨) અભ્યાસ સંબંધિત સામાજિક સમસ્યાનો ભોગ બનેલી વ્યક્તિઓ સાથે જૂથ ચર્ચા અને સેમીનાર
- (૩) સામાજિક સમસ્યાના સૈધ્ધાંતિક પાસા સંબંધિત સેમીનાર અને ક્વીઝ

Gujarat University
S.Y.B.A . Semester - 3
Sociology
Core & Elective : 201
Current Social Problems

Objectives :	1) To familiarize the students with the concept of social problems and theoretical approaches. 2) The students get acquainted with various social problems of Indian society and play active role in their solution.
---------------------	---

Outcome :	1) The students will acquainted with various social problems of India. 2) The students will be committed for the solution of various social problems of India as responsible citizens.
------------------	---

Unit -1 : Concept and characteristics of social problems

- 1.1 Meaning and characteristics of social problems
- 1.2 Types of social problems
- 1.3 Importance of the study of social problems

Unit-2 : Concept on Related Social Problems

- 2.1 Social Conformity : Meaning and Causes.
- 2.2 Social Deviation : Meaning and Causes.
- 2.3 Social Disorganization : Meaning and Causes.
- 2.4 Anomie : Meaning and Causes.

Unit-3 : Current Social Problem-1 (HIV/AIDS)

- 3.1 Meaning and Nature of AIDS
- 3.2 Causes of AIDS
- 3.3 Effects of the problem of AIDS
- 3.4 Prevention and control of AIDS

Unit-4 : Current Social Problem-2 (Problems of youth)

- 4.1 Youth-Meaning and Nature
- 4.2 Demographic aspects of youth (with reference to India/Gujarat)
- 4.3 Youth and Educated unemployment : Nature/Impact/Solution
- 4.4 Youth and drug addiction : Nature/Impact/Solution

Activities : Seminar, Quiz, Group Discussion, Project Work

- 1) Project work through information about social problems appearing in news paper.
- 2) Group discussions and seminars with Victims of social problems related to the study.
- 3) Quiz and seminars relating to theoretical aspects of social problems.

Reference Books

1. Clinard M.B. (1968) Sociology of Deviant behavior Holt, Rinehart and Winston INC, New York
 2. Merton R.K. (1968) Social Theory and Social Structure, The Free Press. New York
 3. Thomas Gracions (1994) AIDS in India Myth and Reqling, Rawat Publication, Jaipur
 4. आहुजा राम (1994) सामाजिक समस्याणें, राक्त पब्लिकेशन्स, जयपुर
 5. शर्मा रामनाथ और
शर्मा राजेन्द्रकुमार (1996) सामाजिक विघटन,
एटलाटिक पब्लिकेशन्स, नई दिल्ली
 6. દવે હર્ષિદા - (૨૦૦૦) સામાજિક સમસ્યાઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,
ગુજરાત રાજ્ય
 7. પટેલ હસમુખ (૧૯૬૯) સામાજિક ધોરણ : ધોરણ અનુરૂપતા અને ધોરણભંગ.
 8. મહેતા રસિક (૧૯૯૫) એઈડ્સ, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, મુંબઈ - અમદાવાદ
 9. રાવલ ચંદ્રિકા, વહાણવાલા
ફાલ્ગૂની (૨૦૧૦) શિક્ષિત બેકારી - એક સામાજિક સમસ્યા -
પાર્શ્વ પબ્લિકેશન અમદાવાદ.
- Horton, Paul B. and
Leslie Gerald R. (1974) The Sociology of Social Problems (fifth edition) prentice,
Hall N.J.

Note : Any other text / article / reference book suggested by the teacher

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર - ૩
સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેક્ટીવ : ૨૦૨
ભારતના આદિવાસીઓ (Tribal of India)

હેતુઓ :	(૧) ભારતના આદિવાસીઓના સમાજજીવન વિશે જાણકારી મેળવે. (૨) વિદ્યાર્થીઓમાં આદિવાસીઓના પ્રશ્નો અંગે સંવેદના જાગે.
ફળશ્રુતિ :	(૧) આદિવાસીઓના જીવન વિશે વિદ્યાર્થીઓ સમજ પ્રાપ્ત કરશે. (૨) આદિવાસીઓ સાથેના આંતરસંબંધોમાં અનુકૂલન (સમાયોજન) સાધી શકશે.

યુનિટ-૧ : સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો પરિચય

- ૧.૧ સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો અર્થ અને વિષયવસ્તુ.
- ૧.૨ સામાજિક માનવશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્વ.
- ૧.૩ ભારતના આદિવાસીઓની વસતિવિષયક રૂપરેખા (જાતિપ્રમાણ, શિક્ષણ, વ્યવસાય)
- ૧.૪ ભારતના આદિવાસીઓનું ભૌગોલિક અને સાંસ્કૃતિક વર્ગીકરણ

યુનિટ-૨ : ભારતના આદિવાસીઓની સામાજિક રચના.

- ૨.૧ લગ્ન : અર્થ, પ્રકારો, જીવનસાથી મેળવવાની રીતો.
- ૨.૨ કુટુંબ : અર્થ અને પ્રકારો
- ૨.૩ ધર્મ અને જાદુ : અર્થ અને સ્વરૂપ
- ૨.૪ આર્થિક વ્યવસ્થા : અર્થ અને સ્વરૂપ જીવનનિર્વાહની રીતો.

યુનિટ-૩ : આદિવાસી સંસ્કૃતિ

- ૩.૧ આદિવાસી સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો.
- ૩.૨ આદિવાસી સંસ્કૃતિનું મહત્વ
- ૩.૩ આદિવાસી ઉત્સવો
- ૩.૪ આદિવાસી નૃત્યો

યુનિટ-૪ : ભારતના આદિવાસીઓના પ્રશ્નો.

- ૪.૧ નિરક્ષરતા
- ૪.૨ ધર્માતરણ
- ૪.૩ આદિવાસીઓના પરંપરાગત કાયદાઓ
- ૪.૪ આદિવાસી અસ્મિતા-ઓળખ

મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ : સેમીનાર, ક્વીઝ, જૂથ ચર્ચા, પ્રોજેક્ટ વર્ક

- ૧) આદિવાસી મ્યુઝિયમની મુલાકાત.
- ૨) આદિવાસી વિસ્તારની શૈક્ષણિક ટૂર
- ૩) આદિવાસીના તહેવારો, ઉત્સવો વગેરે અંગેની જાણકારી આપવી. આ અંગેનો વીડીઓ શો યોજવો.
- ૪) આદિવાસી દિવસની ઉજવણી - ૯ ઓગસ્ટ
- ૫) નિષ્ણાંતોના વ્યાખ્યાન

Gujarat University
S.Y.B.A . Semester - 3
Sociology
Core & Elective : 202
Current Social Problems (Tribal of India)

Objectives :	1) The students obtain knowledge about Tribal of India 2) To sensitize students about the tribal problems
---------------------	--

Outcome :	1) Students will understand tribal life. 2) Student will be ready for social adaption in interrelationship with tribals.
------------------	---

Unit -1 : Introduction of Social Anthropology.

- 1.1 Meaning and Subject matter of Social Anthropology.
- 1.2 Importance of the study of Social Anthropology.
- 1.3 Demographic characteristics of Tribals in India.
(Sex ratio, Education, Occupation)
- 1.4 Geographical and Cultural Classification of Tribals in India.

Unit-2 : Social Structure of Indian Tribals.

- 2.1 Marriage : Meaning and Types – Methods of mate selection.
- 2.2 Family System : Meaning and Types.
- 2.3 Religion and Magic : Meaning Nature.
- 2.4 Economic System : Nature of Economic system – Ways of livelihood.

Unit-3 : Tribal Culture.

- 3.1 Meaning and Characteristics of Tribal Culture
- 3.2 Importance of Tribal Culture
- 3.3 Tribal Festivals
- 3.4 Tribal Dances

Unit-4 : Problems of Indian Tribes.

- 4.1 Illiteracy
- 4.2 Religious Conversion
- 4.3 Traditional laws of Tribals.
- 4.4 Tribal identity

Activities : Seminar, Quiz, Group Discussion, Project Work etc.

- 1) Visit to Tribal museum.
- 2) Educational Tour of Tribal area.
- 3) To give information about tribal festivals and organise video shows about it
- 4) Celebration of Tribal day - 9 August
- 5) Lectures by Experts

संदर्भ सूचि

(१)	सामाजिक मानवशास्त्री की रूपरेखा	-	रविन्द्रनाथ मुकर्जी, विवेक प्रकाशन न्यू दिल्ली
(२)	An Introduction to Social anthropology	-	1958, मजमुदार अने मदन
Asia Publishing House, Bombay
(३)	आदिवासी भारत	-	योगेश अटल, हिंदी
(४)	सांस्कृतिक मानवशास्त्र	-	गिर्भिबेन देसाई, रचना प्रकाशन - १९७५
(५)	आदिवासी उत्सवो	-	भगवानदास पटेल, माहितीभातुं, गांधीनगर
(६)	Tribal Denies of India	-	1999 भीरजु महाराज रोबीन त्रिभुवनदास
Discovery pub. House, New Delhi

Vidyarthi, L.P. and Roy B.K.

Tribal Culture in India, Concept, New Delhi

Doshi, S.L. and Join P.C. (1997) – Introduction to Anthropology, Rawat, New Delhi

Relevant Articles in Journals :- Social Change, Man in India,

Tribal Research Bulletin etc.

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર - ૩
સમાજશાસ્ત્ર
કોર : ૨૦૩
સામાજિક સંશોધન પરિચય

હેતુઓ :	વિદ્યાર્થીઓને સામાજિક સંશોધનના મૂળભૂત તત્વોનો પરિચય કરાવી સમાજને સમજવા માટેનો વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિકોણ પૂરો પાડવો.
ફળશ્રુતિ:	વિદ્યાર્થીઓ વિજ્ઞાન અને સંશોધનનું મહત્વ સમજશે અને સ્વતંત્ર સંશોધન માટે સજજતા કેળવાશે.

યુનિટ-૧ : વિજ્ઞાન અને સામાજિક વિજ્ઞાન

- ૧.૧ વિજ્ઞાનનો અર્થ - લક્ષણો.
- ૧.૨ વિજ્ઞાનના પ્રકારો
 - ૧) પ્રાકૃતિક વિજ્ઞાન
 - ૨) સામાજિક વિજ્ઞાન
 - ૩) માનવવિદ્યાઓ
- ૧.૩ સામાજિક વિજ્ઞાનનો અર્થ અને સ્વરૂપ

યુનિટ-૨ : સામાજિક સંશોધન

- ૨.૧ સામાજિક સંશોધનની વ્યાખ્યા
- ૨.૨ સામાજિક સંશોધનનાં મુખ્ય સોપાનો અથવા તબક્કા
- ૨.૩ સામાજિક સંશોધનના હેતુઓ
- ૨.૪ સામાજિક સંશોધનની ઉપયોગિતા

યુનિટ-૩ : ઉપકલ્પના પરિવર્ત્યો

- ૩.૧ ઉપકલ્પનાનો અર્થ અને લક્ષણો
- ૩.૨ ઉપકલ્પનાના સ્ત્રોત
- ૩.૩ પરિવર્ત્યોનો અર્થ અને પ્રકારો

યુનિટ-૪ : સંશોધનમાં માહિતી

- ૪.૧ માહિતી એટલે શું?
- ૪.૨ માહિતીના સ્ત્રોત
 - ૧) પ્રાથમિક
 - ૨) દ્વિતીયક
- ૪.૩ સંશોધન સાહિત્યની સમીક્ષા
 - ૧) સંદર્ભ સાહિત્ય એટલે શું?
- ૪.૪ સંદર્ભ સાહિત્યના સ્ત્રોત
 - ૧) પુસ્તકાલય
 - ૨) સંદર્ભગ્રંથો
 - ૩) સંદર્ભલેખ
 - ૪) ઈન્ટરનેટનું મહત્વ

Gujarat University
S.Y.B.A. Semester - 3
Sociology
Core : 203
Introduction to Research

Objectives :	To provide a scientific approach and to introduce the fundamentals of social research to students in order to understand society
Outcome:	Students will understand the importance of science research and will also build ability for independent research

Unit -1 : Science and Social Science

- 1.1 Meaning and characteristics of science
- 1.2 Types of sciences
 - 1) Natural sciences
 - 2) Social sciences
 - 3) Anthropology
- 1.3 Meaning & nature of social sciences

Unit-2 : Social Research

- 2.1 Definition of Social Research
- 2.2 Major steps in Social Research
- 2.3 Objectives of Social Research
- 2.4 Importance of Social Research

Unit-3 : Hypothesis and variables

- 3.1 Meaning and Characteristics of Hypothesis
- 3.2 Sources of Hypothesis
- 3.3 Meaning and types of variables

Unit-4 : Data in Research

- 1.1 What is Data?
- 1.2 Sources of data
 - 1) Primary
 - 2) Secondary
- 1.3 Review of literature in Research
 - 1) What is Reference literature?
- 1.4 Sources of Reference literature
 - 1) Library
 - 2) Reference books
 - 3) Reference article
 - 4) Importance of internet in research

Reference Books

- 1) Arvindkumar 2005 “Research Methodology in social science”
Sarup & sons New delhi.
- 2) Earlbaabi 2001 “The practice of Social Research” Eve Howard USA
- 3) Lal Dush K. 2000 “Practice of Social Research”
Rawat Publication Jaipur
- 4) Sharer Iqbal 2006 “Research methodology in sociology”
Raj Publishing House, Jaipur.
- 5) Young P.V. 1988 “Scientific Social Survey and Research”
Prenticehall, New Delhi
- 6) Shah Vimal P. 1972 Reporting Research, Singapore
The Agricultural Development Council
- 7) Goode, William, J and Paul K. Hatt, 1952 Methods in Social Research, New York,
MC Graw Hill Book Company, inc.
- 8) Doby, John, T (Ed); 1967 – An Introduction to Social Research, New York,
Application cer.
- 9) आहुजा राम २००३ “सामाजिक सर्वेक्षण एवं अनुसंधान” रावत पब्लिकेशन, जयपुर
- 10) जैन गौपाल २००९ “आधुनिक शोध प्रणाली” श्रीनावस पब्लिकेशन, जयपुर
- 11) पान्डेय गणेश २००४ “सामाजिक अनुसंधान सर्वेक्षण एवं सांख्याकी”
राधा पब्लिकेशन, नई दिल्ली
- 12) महाजन संजीव २००४ “सामाजिक अनुसंधान सर्वेक्षण एवं सांख्याकी”
अर्जुन पब्लिकेशन हाउस, नई दिल्ली
- 13) देसाई अरविंदराय १९९७ ‘सामाजिक संशोधन पद्धतिओ’
युनि. ग्रंथ निर्माण बोर्ड, गुजरात, अमदावाद.
- 14) महेता धीरेन्द्रभाई ‘सामाजिक संशोधन पद्धतिओ’ भारत प्रकाशन, अमदावाद.
- 15) शाह वीमण पी. १९९७ ‘संशोधन डीजाईन’ युनि.ग्रंथ निर्माण बोर्ड, गुजरात, अमदावाद

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર - IV
સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેક્ટીવ : ૨૧૧
કુટુંબનું સમાજશાસ્ત્ર

હેતુઓ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓને કુટુંબના સમાજશાસ્ત્ર અંગે જાણકારી આપવી. (૨) વિદ્યાર્થીઓ કુટુંબ પરત્વેનો સમાજશાસ્ત્રીય દષ્ટિકોણ કેળવે. (૩) વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સમાજના કુટુંબના રચનાતંત્ર અને પ્રશ્નો વિશે માહિતગાર થાય.
----------------	---

ફળશ્રુતિ:	વિદ્યાર્થીઓ કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રની વૈજ્ઞાનિક માહિતી મેળવશે અને આ કુટુંબ સંબંધિત માર્ગદર્શન આપવા કટિબદ્ધ બનશે.
------------------	---

યુનિટ-૧ : કુટુંબનું સમાજશાસ્ત્ર - પરિચય

- ૧.૧ કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ
- ૧.૨ કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ
- ૧.૩ કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ
- ૧.૪ ભારતમાં કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રના મુખ્ય અભ્યાસો

યુનિટ-૨ : કુટુંબની ઉત્પત્તિના સિધ્ધાંતો અને ખ્યાલો

- ૨.૧ કુટુંબની ઉત્પત્તિના સિધ્ધાંતો
 - (૧) કલાસીકલ થીયરી
 - (૨) ઉત્ક્રાંતિવાદી સિધ્ધાંતો
 - (૩) એકવિવાહનો સિધ્ધાંતો
- ૨.૨ મુખ્ય ખ્યાલો
 - (૧) કુટુંબ, લગ્ન, સગાઈસંબંધ
 - (૨) ગૃહવાસ
 - (૩) પ્રાથમિક કુટુંબ
 - (૪) જન્મનું કુટુંબ અને પ્રજનન કુટુંબ
 - (૫) સંયુક્ત કુટુંબ અને વિભક્ત કુટુંબ
 - (૬) દત્તક કુટુંબ
 - (૭) એક વ્યક્તિવાળા કુટુંબ

યુનિટ-૩ : ભારતીય કુટુંબનું રચનાતંત્ર અને પરિવર્તન

- ૩.૧ કુટુંબ એક રચના તંત્ર તરીકે
- ૩.૨ કુટુંબના રચનાતંત્રનાં પાસાંઓ
- ૩.૩ કુટુંબમાં પરિવર્તન લાવનાર પરિબળો
- ૩.૪ કુટુંબમાં આવેલ પરિવર્તન

યુનિટ-૪ : ભારતીય કુટુંબની પ્રવર્તમાન સમસ્યાઓ

- (૧) પૃથક્કવાસ અને છૂટાછેડા
- (૨) દહેજપ્રથા
- (૩) કૌટુંબિક હિંસા

પ્રવૃત્તિઓ : સેમીનાર, જૂથ ચર્ચા, પ્રોજેક્ટ વર્ક, ક્વીઝ, એસાઈમેન્ટ

- ૧) કુટુંબના સંદર્ભમાં વિવિધ ખ્યાલનો ચાર્ટ તૈયાર કરવો.
- ૨) કુટુંબમાં આવી રહેલ પરિવર્તનના અનુભવો ઉપર ચર્ચા ગોઠવવી.
- ૩) છૂટાછેડા, દહેજપ્રથા કે કૌટુંબિક હિંસાનો ભોગ બનેલ વ્યક્તિઓનો કેસસ્ટડી કરાવવો.
- ૪) કૌટુંબિક હિંસા નિવારણ માટેના જાગૃત્તિ કાર્યક્રમોમાં ભાગીદારી.

Gujarat University
S.Y.B.A. Semester - IV
Sociology
Core & Elective : 211
Sociology of Family

Objectives :	1) To Provide information regarding sociology of family to the students. 2) The students cultivate sociological perspective for family. 3) The students know about the structure and issues of Indian family.
Outcome:	The students will get Scientific information of sociology of family and ability to give guidance relating to family.

Unit -1 : Sociology of family – Introduction

- 1.1 Origin of Sociology of Family
- 1.2 Nature of Sociology of Family
- 1.3 Importance of Sociology of Family
- 1.4 Major studies of sociology of family in India

Unit-2 : Theories Regarding the origin of family and basic concept

2.1 Principles of the origin of family

- 1) Classical Theory
- 2) Evolutionary Theory
- 3) Theory of Monogamy

2.2 Basic Concepts

- (1) Family, Marriage, Kinship
- (2) House hold
- (3) Elementary Family
- (4) Orientation and Procreation
- (5) Joint Family and Nuclear Family
- (6) Adopted Family
- (7) Single parent family

Unit-3 : Structure and changes in Indian family

- 3.1 Family as a structure
- 3.2 Aspects of family structure
- 3.3 Changing factors for the changes in family
- 3.4 Changes occurred in family

Unit-4 : Contemporary Crisis in Indian family

- (1) Separation and divorce
- (2) Dowry
- (3) Domestic Violence

Activities : Seminar, Group Discussion, Project Work, Quiz, Assignment

- 1) Preparing a chart of various concepts regarding family
- 2) Organizing group – discussion regarding the experience of occurring changes in family.
- 3) Case study about victims of Divorce, Dowry or domestic violence.
- 4) Participation in awareness programmes for removal of domestic violence .

- A)
- (1) Chakrabortty Krishne (2002) Family in India Rawat Publications, Jaipur
 - (2) Ghurye G.S. (1962) Family and Kinship Popular Book Depot, Bombay
 - (3) Goode William J. (1975) The Family-Prentice Hall of India, New Delhi
 - (4) Harris C.C. (1969) The Family George Allen and Unain Ltd. Ruskin House
 - (5) Kapadia K.M. (1989) Marriage and Family in India, Oxford University Press, Calcutta
 - (6) Parel Tara and Shah Vimal (1969) Marriage and the Family : A Comprehensive Reader, F.E. Peacock Publishers Inc.
 - (7) Raina J. L. (1989) Structural and Function Changes in the Joint Family System Concept Publishing Compan, New Delhi.
 - (8) Savells Jerald and Cross Lawrence J. (1978) The Changing Family Making Way For Tomorrow Holt, Rinehart and Winston

B)

- (१) डॉ. अब्राहम सी. एम. (1968) समाजशास्त्र के मूल तत्त्व, मानकचन्द बुकडिपो, उज्जैन
- (२) प्रो. तोमर राम बिहारी सिंह (1960) पारिवारिक समाजशास्त्र, दत्त बदर्स, अजमेर
- (३) दुबे श्यामचरण (2001) भारतीय समाज, नेशनल बुक ट्रस्ट, नई दिल्ली
- (४) डॉ. महाजन संजीव (2010) परिवार का समाजशास्त्र, अर्जुन पब्लिशिंग हाऊस, नई दिल्ली
- (५) श्रीमती रानी अलका (2010) भारत में पारिवारिक समाजशास्त्र का विकास अर्जुन पब्लिशिंग हाऊस, नई दिल्ली
- (६) शर्मा कैलाशनाथ (1956) पारिवारिक समाजशास्त्र किताब महल, इलाहाबाद
त्रिपाठी शम्भू रत्न
- (७) शर्मा कैलाशनाथ पारिवारिक समाजशास्त्र, किताब महल
त्रिपाठी शम्भू रत्न (1970) इलाहाबाद : बम्बई

B)	
(૧)	ડૉ. ગૌરે એમ. એસ. (૧૯૬૮) પ્રો. મેન્ડલ બર્મિ ડી. જી. ડૉ. દેસાઈ આઈ. પી. ડૉ. શાહ એ. એમ.
	સંયુક્ત કુટુંબવ્યવસ્થા આર. આર. શેઠની કંપની મુંબઈ-૨
(૨)	પેટલીકર ઈશ્વર (૧૯૭૯)
	બે પેઠી વચ્ચેનું અંતર આર. આર. શેઠની કંપની, મુંબઈ
(૩)	ડૉ. દેસાઈ અક્ષયકુમાર ડૉ. દેસાઈ નીરા (૧૯૮૨)
	ભારતમાં શહેરી કુટુંબ અને કુટુંબ નિયોજન આર. આર. શેઠની કંપની, મુંબઈ
(૪)	ડૉ. પટેલ તારા (૧૯૬૫)
	ભારતીય સમાજવ્યવસ્થા, ધી ન્યૂ ઓર્ડર બુક કું., અમદાવાદ
(૫)	ડૉ. વાઘેલા અનિલ એસ. (૨૦૦૫)
	લગ્ન, કુટુંબ અને સગપણસંબંધ (રક્તસંબંધ), યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
(૬)	શાહ એ. જી. (૧૯૮૦) દવે જે. કે.
	કુટુંબ કલ્યાણ રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ
(૭)	ડૉ. શાહ લીલા (૧૯૬૫)
	લગ્ન અને કૌટુંબિક સંબંધો, અખિલ-હિંદ પ્રકાશન, અમદાવાદ
(૮)	ડૉ. ચંદ્રિકા રાવલ (૨૦૦૨)
	નારીવ્યથા - પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
(૯)	ડૉ. શૈલજા ધ્રુવ (૨૦૦૨)
	ઉદ્ગારો વેદનાના - પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર - IV
સમાજશાસ્ત્ર
કોર અને ઈલેક્ટીવ : ૨૧૨
સમાજશાસ્ત્રીય ચિંતકો (ઓગસ્ટ કોમ્પ અને મેક્સ વેબર)

હેતુઓ :	(૧) પ્રશિષ્ટ સમાજશાસ્ત્રીઓ ઓગસ્ટ કોમ્પ અને મેક્સ વેબરના સમાજશાસ્ત્રીય ચિંતન અને વિચારોથી વિદ્યાર્થીઓને માહિતગાર કરવા. (૨) અભ્યાસમાં સમાવિષ્ટ સમાજશાસ્ત્રીઓના વિચારો સમજી સમાજના અધ્યયન અંગેની વિભિન્ન પદ્ધતિઓ સમજૂતી આપવી. (૩) અભ્યાસમાં સમાવિષ્ટ વિચારકોના સિદ્ધાંતો દ્વારા સમાજશાસ્ત્રીય દૃષ્ટિકોણ વિકસાવી વર્તમાન સમયમાં તેની પ્રસ્તુતાની સમજૂતી આપવી.
---------	---

ફળશ્રુતિ:	(૧) અભ્યાસમાં સમાવિષ્ટ વિચારકોના વિચારોથી અભ્યાસુઓ જાણકાર થશે. (૨) વિદ્યાર્થીઓ સિદ્ધાંત અને સંશોધન વચ્ચેનો સંબંધ સમજશે.
-----------	--

યુનિટ-૧ : ઓગસ્ટ કોમ્પ અને મેક્સ વેબર

- (અ) સમાજશાસ્ત્રીય ચિંતન : અર્થ અને સ્વરૂપ
- (બ) જીવનકાર્ય અને પ્રદાન
 - (૧) ઓગસ્ટ કોમ્પ
 - (૨) મેક્સ વેબર

યુનિટ-૨ : (અ) ઓગસ્ટ કોમ્પ : સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંત અને ખ્યાલ

- (૧) ત્રણ સ્તરનો નિયમ
- (૨) વિજ્ઞાનોનું વર્ગીકરણ
- (બ) મેક્સ વેબર
 - (૧) સામાજિક ક્રિયા
 - (૨) આદર્શ પ્રકાર

યુનિટ-૩ : (અ) ઓગસ્ટ કોમ્પ

- (૧) પ્રત્યક્ષવાદ
- (૨) સામાજિક પુનર્નિર્માણની યોજના
- (બ) મેક્સ વેબર
 - (૧) રાજકારણ - વ્યવસાય તરીકે
 - (૨) સત્તા : અર્થ અને પ્રકાર

યુનિટ-૪ : (અ) ઓગસ્ટ કોમ્પ

- (૧) સામાજિક સ્થિતિશાસ્ત્ર : અર્થ અને સ્વરૂપ
- (૧) સામાજિક ગતિશાસ્ત્ર : અર્થ અને સ્વરૂપ
- (બ) મેક્સ વેબર
 - (૧) ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર : પ્રોટેસ્ટન્ટ આચાર શાસ્ત્ર અને મૂડીવાદ
 - (૨) નોકરશાહી

Gujarat University
S.Y.B.A. Semester -IV
Sociology
Core & Elective : 212
Sociological Thinkers

Objectives :	1) To inform students about sociological thoughts of August Compt and Max Weber 2) To explain different methods of social studies by understanding thoughts of different sociologists. 3) To develop a sociological approach through theories of different sociologists and to show their relevance at present.
Outcome:	1) Students will be aware of different theories of sociologists 2) They will understand the relationship between theory and research

Unit -1 : August Compt & Max Weber

- (A) Sociological Thinking : Meaning & Nature
- (B) Life and contribution
 - (1) August Compt
 - (2) Max Weber

Unit-2 : (A) August Compt : Sociological theory and concept

- 1) Law of three stages
- 2) Classification of Sciences
- (B) Max Weber**
 - 1) Theory of social Action
 - 2) Ideal type

Unit-3 : (A) August Compt

- (1) Positivism
- (2) Scheme of social reconstructions
- (B) Max Weber**
 - (1) Politics - As an occupation
 - (2) Authority : Meaning, Types.

Unit-4 : (A) August Compt

- (1) Social statics : Meaning & Nature
- (2) Social mobility : Meaning & Nature

(B) Max Weber

- 1) Sociology of religions – Protestant ethics and capitalism
- 2) Bureaucracy

સંદર્ભ સાહિત્ય :

- (1) Aron Raymond, 1982, Main currents in Sociological Thought, Harmonds worth, Middlesex, Penguin books.
- (2) Arvindkumar : 2002, Modern Sociological theory, Sarup & Sons, Publication, New Delhi
- (3) Coser lewis.A, 1979, Masters of Sociological Thought, New York, Harcourt Bracc Jovanovich
- (4) Turner Jonathn : The structure of Sociological theory, Rawat Publication Jaipur.
- (પ) જોષી વિદ્યુત, ૧૯૮૪, ઓગસ્ટ કોમ્પ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
- (દ) શાહ વિપિન, ૧૯૯૭, મેક્સ વેબર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
- (૭) ચૌહાણ બ્રિજરાજ, ૧૯૯૪, સમાજ વિજ્ઞાન કે પ્રેરક સ્ત્રોત (PP-241 to 320)
- (૮) દોશી એચ. એમ., જૈન પીસી, ૧૯૯૭, સામાજિક વિચારક, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર - IV
સમાજશાસ્ત્ર
કોર : ૨૧૩

ગ્રામીણ ગુજરાતમાં અસ્પૃશ્યતા (આઈ.પી. દેસાઈ)

હેતુઓ :	(૧) વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતના સમાજશાસ્ત્રી વિશે માહિતી મેળવે. (૨) સમાજશાસ્ત્રના સંશોધન અભ્યાસ ગ્રંથથી વાકેફ થાય. (૩) ગુજરાતમાં સમાજશાસ્ત્રીય દષ્ટિકોણથી અસ્પૃશ્યતાની સમસ્યાને જાણે.
---------	--

ફળશ્રુતિ:	(૧) વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્રીય ઢબે લખાયેલા અભ્યાસગ્રંથથી માહિતગાર બનશે. (૨) ગુજરાતમાં અસ્પૃશ્યતાની સમસ્યાના પરંપરાગત અને પરિવર્તિત પાસાથી જાણકારી મેળવશે. (૩) અસ્પૃશ્યતાની સમસ્યા દૂર કરવા કટિબધ્ધ બનશે.
-----------	---

યુનિટ-૧ : અભ્યાસ પધ્ધતિ

- ૧.૧ આઈ.પી.દેસાઈનું જીવન અને કાર્ય
- ૧.૨ અભ્યાસ પધ્ધતિ
- ૧.૩ અસ્પૃશ્યતાની વર્તન પરિસ્થિતિના વિવિધ પાસાં.

યુનિટ-૨ : અસ્પૃશ્યતા

- ૨.૧ અસ્પૃશ્ય જ્ઞાતિઓમાં અસ્પૃશ્યતા
- ૨.૨ પાણીની સુવિધા અને અસ્પૃશ્યતા
- ૨.૩ જાહેર જીવનમાં અસ્પૃશ્યતા
- ૨.૪ જીવનનિર્વાહની પ્રવૃત્તિઓમાં અસ્પૃશ્યતા

યુનિટ-૩ : ગ્રામીણ સમુદાયમાં અસ્પૃશ્યતા

- ૩.૧ અસ્પૃશ્ય મજૂરો
- ૩.૨ શાળામાં અસ્પૃશ્યતાનો વ્યવહાર
- ૩.૩ ગ્રામીણ પંચાયતમાં અસ્પૃશ્યતા.

યુનિટ-૪ : અભ્યાસનું મૂલ્યાંકન

- ૪.૧ અભ્યાસનાં તારણો અને સૂચનો
- ૪.૨ વર્તમાન સમાજના સંદર્ભમાં આ અભ્યાસનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન.

પ્રવૃત્તિઓ : સેમીનાર, ક્વીઝ, જૂથ ચર્ચા, પ્રોજેક્ટ વર્ક

- ૧) આઈ.પી. દેસાઈના ફોટા સહિત કૃતિઓની માહિતીનો ચાર્ટ બનાવવો
- ૨) ગ્રામ્ય વિસ્તારની મુલાકાત લઈ અસ્પૃશ્યતાની બદલાતી તરાહની જાણકારી મેળવવી.
- ૩) વર્તમાનપત્રોમાં અસ્પૃશ્યતા સંબંધિત સમાચારોનું સંકલન કરાવવું.
- ૪) અસ્પૃશ્યતા વિરોધી કાનૂનની લોકજાગૃતિ કેળવવી.
- ૫) ગુજરાતીમાં લખાયેલા કોઈ એક મોનોગ્રાફ વાંચી સેમીનાર યોજવા.

Gujarat University
S.Y.B.A. Semester - IV
Sociology
Core : 213

Untouchability in Rural Gujarat (I. P. Desai)

Objectives :	1) Students obtain knowledge about Sociologist of Gujarat 2) Obtain knowledge about Manograph in Sociology. 3) Gaining knowledge to critical approach for problems of untouability.
---------------------	---

Outcome :	1) Ability to know about monograph. 2) Ability to know about traditional and changing situation of problems of untouchability in Gujarat. 3) Ability to know about for the removal of problems of untouchability
------------------	--

Unit -1 : Methodology

- 1.1 Life and Work of I.P. Desai.
- 1.2 Methodology.
- 1.3 Various aspects of behavioral Patterns of untouchability.

Unit-2 : Untouchability

- 2.1 Untouchability among untouchables.
- 2.2 Water facilities and untouchabilities.
- 2.3 Untouchability in public life.
- 2.4 Untouchability in Economic activities.

Unit-3 : Untouchability in Rural Community

- 3.1 Untouchable labourers
- 3.2 Untouchability in School
- 3.3 Untouchability in Rural Panchanyat.

Unit-4 : Evaluation of study.

- 4.1 Findings and suggestions of study.
- 4.2 Critical evaluation of the study with reference to contemporary society.

Activities : Seminar, Quiz, Group Discussion, Project Work

- 1) Preparing a chart about I. P. Desai's photos and books.
- 2) Getting information about the changing patterns of untouchability through visit of rural Gujarat.
- 3) Editing of news regarding problems of untouchability in news papers.
- 4) Cultivating Legal awareness about laws regarding problems of untouchability.
- 5) Organizing seminars on any one Gujarati monograph.

Reference

- (૧) જોષી વિદ્યુત : આઈ.પી.દેસાઈ - ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ-અમદાવાદ
- (૨) આઈ.પી. દેસાઈ, રૂપાંતર વિપીન મ.શાહ-૧૯૮૪ ગ્રામીણ ગુજરાતમાં અસ્પૃશ્યતા- સેન્ટર ફોર સોસાયલ સ્ટડીઝ સુરત
- (૩) I.P. Desai - Untouchbity in Rural Gujarat - Center for social studies.

